

Osztályozó vizsga követelményei magyar nyelv és irodalomból

A magyar nyelv és irodalom tantárgyból az osztályozó vizsga írásbeli és szóbeli vizsgából áll. Az írásbeli és a szóbeli vizsga eredménye egyenlő arányban (50-50%) határozza meg az érdemjegyet:

50%-tól: elégséges

62,5%-tól: közepes

75%-tól: jó

87,5%-tól: jeles

Magyar irodalom

7. évfolyam

Témakörök

- A görög mítoszok és a trójai mondakör
- Az időmértékes verselés
- A magyar mondahagyomány
- A germán-kelta mondahagyomány
- A legenda
- Az anekdota és a novella
- Az anekdotikus regény
- A romantikus történelmi regény
- A népdalok és az ütemhangsúlyos verselés
- Az elégia és az ódai műfajok

Olvasmányok, szerzők

Görög regék és mondák (Pandora szelencéje, sziszifuszi munka, Danaidák hordója, Erisz almája, Philemon és Baucis, Daphné, Thészeusz-mondakör, Erisz almája, Trója pusztulása Homérosz: Odüsszeia, Germán-kelta regék és mondák (az Artus-mondakör, A Niebelung-mondakör), Jókai Mór: A nagyenyedi két fűzfa, Gárdonyi Géza: Isten rabjai, Mikszáth Kálmán: A néhai bárány, Bede Anna tartozása, Szent Péter esernyője, Jókai Mór: A kőszívű ember fiai, Petőfi Sándor: Szeptember végén (memoriter), Kölcsey Ferenc: Himnusz (memoriter)

Fogalmak

mítosz, monda, eposz, eposzi kellékek: in medias res, prologórium, invokáció, enumeráció, deus ex machina, toposz, állandó jelző, epikus hasonlat, legenda, anekdota, novella, anekdotikus regény, romantikus történelmi regény, dal, időmértékes verselés: mora, versláb, hexameter, pentameter, disztichon, ütemhangsúlyos verselés, felező nyolcas, felező tizenkettes, elbeszélői nézőpont, expozíció, késleltetés, motívum, tetőpont, végkifejlet, leírás, jellemrajz, cselekményszöveg, regénytér, regényidő, elégia, óda, himnusz

8. évfolyam

Témakörök

- Nemzeti sorskérdéseink
- A költészet formai és képi világa

- A Nyugat első nemzedékéből rövid pályakép és néhány mű: Ady Endre, Babits Mihály, Juhász Gyula, Tóth Árpád, Móricz Zsigmond
- Két 20. századi regény
- A ballada műfaji sajátosságai
- A komikus ábrázolás

Olvasmányok, szerzők

Vörösmarty Mihály: Szózat (memoriter), Kölcsey Ferenc: Parainesis (részletek), Ady Endre: A földobott kő (memoriter), Góg és Magóg fia vagyok én (memoriter), Radnóti Miklós: Nem tudhatom (memoriter), Ady Endre: Párisban járt az Ősz, Babits Mihály: Messze...Messze, Juhász Gyula: Tiszai csönd, Tóth Árpád: Körüti hajnal, Móricz Zsigmond: Hét krajcár, Móricz Zsigmond: Légy jó mindhalálig (ajánlott), Tamási Áron: Ábel a rengetegben, Szabó Magda: Abigél, népballadák, Arany János: Szondi két apródja (memoriter), V. László, Petőfi Sándor: A helység kalapácsa, Cervantes: Don Quijote (rövidített kiadás), Karinthy Frigyes: Tanár úr kérem

Fogalmak

óda, ars poetica, metafora, metonímia, szimbólum, szinesztézia, hasonlat, megszemélyesítés, alliteráció, rímképlet, impresszionizmus, regénytér, regényidő, jellemzés, írói közlésmódok, nézőpontok, népballada, műballada, allegorikus üzenet, komikum, humor, irónia, satíra, paródia

9. évfolyam

Témakörök

- Az ősi irodalom
- Az antik görög irodalom
- A római irodalom
- A középkor művészete és irodalma
- A reneszánsz irodalma
- A magyar reformáció irodalmi hagyományai

Olvasmányok, szerzők

Gilgames (részlet), Kalevala (részlet), Homérosz: Íliász (részletek), Homérosz: Odüsszeia, Mimnermosz, Szapphó, Anakreón, Aiszkhülosz, Szophoklész: Oidipusz király, Antigóné, Vergilius, Horatius, Ovidius, Augustinus: Vallomások (részletek) Tommaso da Celano: Az utolsó ítéletről, Jacopo da Todi: Stabat mater, Assisi Szent Ferenc: Naphimnusz, Ómagyar Mária-siralom, Gellért-legenda, Margit-legenda, Ferenc-legenda, Artus-történetek, Niebelung-ének, Vogelweide, Villon néhány balladája, Dante: Isteni színjáték (részletek) Petrarca, Boccaccio: Decameron (egy novella), Petrarca, Shakespeare: Hamlet, Romeo és Júlia, Janus Pannonius, Bornemisza Péter, Balassi Bálint, Sylvester János, Károlyi Gáspár, Kecskeméti Vég Mihály, Szenci Molnár Albert, Heltai Gáspár

Fogalmak

mítosz, mitológia, monoteizmus, politeizmus, antropomorf, eposz, eposzi kellékek, hexameter, pentameter, disztichon, epigramma, ókori elégia, himnusz, stróf szerkezet, anakreóni dal, bukolikus vers, kardal, dráma, dithürambosz, dráma, tragédia, komédia, szatírajáték, dikció, akció, dialógus, monológ, drámai szituáció, bonyodalom, konfliktus, tetőpont,

megoldás, prolóógus, epilógus, sorstragédia, hübrisz, katarzis, hellenisztikus irodalom, műeposz, ecloga, aurea mediocritas, carpe diem, óda, satíra, episztola, poétika, metafizikai világkép, üdvtörténet, aszkézis, allegória, planctus, prédikáció, misztériumjáték, passiójáték, moralitás, iniciálé, miniatúra, román és gótikus stílus, legenda, himnusz, lovageposz, lovagregény, haláltánc, ballade, terzina, humanizmus, reneszánsz, szonett, novella, shakespeare-i színház, Biblia-fordítás, zsoltár, zsoltárparafrázis, fabula

10. évfolyam

Témakörök

- A barokk és a klasszicizmus
- A nyugat-európai felvilágosodás
- A magyar felvilágosodás
- A romantika a világirodalomban
- A reformkor és a magyar romantika
- A nemzeti klasszicizmus / a népnemzeti irányzat
- A magyar regény változatai

Olvasmányok, szerzők

Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem, Áfium (részletek), Mikes Kelemen: Törökországi levelek (két levél), Pázmány Péter, Moliere: Tartuffe, Voltaire, Rousseau, Defoe: Robinson Crusoe, Swift: Gulliver (részletek), Goethe: Faust I., Schiller, Bessenyei György, Kármán József: Fanni hagyományai, Kazinczy Ferenc, Csokonai Vitéz Mihály (pályakép, legalább 8 vers, ebből kettő memoriter), Berzsenyi Dániel (pályakép, legalább 6 vers, ebből egy memoriter), Hofmann: Az arany virágcserep, Byron, Shelley, Keats, Victor Hugo: A párizsi Notre Dame, Puskin: Anyegin, Katona József: Bánk bán, Kölcsey Ferenc (pályakép, prózarászletek, Himnusz (memoriter) és még két vers), Vörösmarty Mihály (pályakép, Csongor és Tünde, Szózat (memoriter) és még legalább 8 vers), Petőfi Sándor (pályakép, A helység kalapácsa, Az apostol, A XIX. század költői, Szeptember végén (memoritek) és még legalább 14 vers)

Fogalmak

barokk, monumentalitás, dekorativitás, aszimmetria, heroizmus, prédikáció, röpirat, vitairat, barokk eposz, imitáció, eposzi kellékek, imitatio Christi, miles (athleta) Christi, epizód, misszilis levél, fiktív levél, racionalizmus, hármasság, commedia dell'arte, farce, klasszicista komédia, helyzet- és jellemkomikum, jellemhiba, rezonőr, racionalizmus, empirizmus, deizmus, társadalomkritika, klasszicizmus, szentimentalizmus, , levélregény, satíra, emberiségköltemény, sententia, pictura, óda, elégia, anakreóni dalok, rokokó, szimultán ritmus, helyzetdal, vígeposz, alkaioszi strófa, szapphói strófa, aszklepiádészi strófa, időszembesítés, létösszegzés, látomás, látnok, természetkultusz, romantikus képalkotás, szubjektivitás, én-kultusz, dezillúzió, spleen, a romantika középkorképe, mese, népköltészet, nemzeti mitológia, eredetiség, romantikus történelmi regény, nemzethalál víziója, népiesség, népdal, műdal, költői szerepjáték, helyzetdal, életkép, bordal, egyszerűség, természetesség, ciklus, műfaj-és stílusparódia, tájvers, költői szerep, vátesz, látomásos forradalmi költészet

11. évfolyam

Témakörök

- Arany János
- A XIX. század második felének magyar lírája és drámaköltészete
- A XIX. század második felének világirodalma
- A XIX. század második felének magyar regény-és novellairodalma
- A századvég stílusirányzatai – a klasszikus modernség a világirodalomban

Olvasmányok, szerzők

Arany János (pályakép, Toldi estéje, egy ballada és egy lírai alkotás mint memoriter, legalább 5 ballada és legalább 10 lírai alkotás), Vajda János (3 vers), Madách Imre: Az ember tragédiája, Stendhal: Vörös és fekete, Balzac: Goriot apó, Gogol. A köpönyeg, Tolsztoj: Ivan Iljics halála, Dosztojevskij: Bűn és bűnhődés, Csehov: A 6-os számú kórterem, Három nővér, Ibsen: Vadkacsa, Jókai Mór: Az arany ember, Mikszáth Kálmán: A jó palócok, Tót atyafiak (legalább két novella), Beszterce ostroma, Baudelaire, Verlaine, Rembaud

Fogalmak

önirónia, összetett (elégikus és ódai) hangnem, időszembesítés, létösszegzés, románc, ballada, lineáris és párhuzamos szerkesztés, többszólamúság, bűn és bűnhődés motívuma, emberiségköltemény, tézis, antitézis, szintézis, keretszín, történeti szín, determinizmus, realista regény, karrierregény, regényciklus, kisregény, tipizálás, írói kommentár, környezetrajz, jellemábrázolás, belső történés, groteszk, kisember, megvilágosodás, belső fejlődés, tolsztojánizmus, lélekábrázolás, belső monológ, többszólamúság (polifónia), drámaiatlan dráma, szimbolikus látásmód, analitikus dráma, élethazugság, romantikus és realista jegyek keveredése, anekdotikusság, megkésett ember (anakronizmus), realizmus, naturalizmus, szimbolizmus, impresszionizmus, szecesszió

12. évfolyam

Témakörök

- A Nyugat első nemzedéke – a klasszikus modernség a magyar irodalomban
- Az avantgárd a világirodalomban
- A XX. század regény- és drámairodalma
- A két világháború közti magyar irodalom
- A XX. század második felének magyar irodalma
- A posztmodern irodalom

Olvasmányok, szerzők

Ady Endre (pályakép, ars poeticák, magyarság-versek, istenes versek, szerelmi költészet, 3 vers mint memoriter, legalább 20 vers), Móricz Zsigmond: Úri muri és 1 elbeszélés, Babits Mihály (pályakép, legalább 8 vers, Jónás könyve, ebből memoriter), Kosztolányi Dezső (pályakép, legalább 6 vers, ebből 1 memoriter, a Pacsirta, novellák, legalább 1 Esti Kornél-novella), Tóth Árpád, Juhász Gyula néhány verse, Krúdy Gyula: Szindbád (részlet), Karinthy Frigyes: Így írtok ti (részletek), Apollinaire, García Lorca, Camus, Thomas Mann: Mario és a varázsló, Tonio Kröger, Franz Kafka: Az átváltozás, Bulgakov: A mester és Margarita vagy Marquez: Száz év magány, Orwell: 1984, Dürrenmatt: Fizikusok, Beckett: Godot-ra várva, József Attila

(pályakép, legalább 16 vers, ebből 1 memoriter), Radnóti Miklós (pályakép, legalább 8 vers, ebből 1 memoriter), Szabó Lőrinc (legalább 2 költemény), Németh László: Gyász vagy Iszony, Áprily Lajos, Nemes Nagy Ágnes, Pilinszky János, Weöres Sándor, Nagy László, Illyés Gyula néhány verse, Márai Sándor: Egy polgár vallomásai (részletek), Ottlik Géza: Iskola a határon, Örkény István: Tóték, egy erdélyi szerző prózai műve, egy erdélyi szerző lírai műve, egy kortárs szerző epikus alkotása vagy egy kortárs szerző több lírai alkotása

Fogalmak

kötet-és cikluskompozíció, szecesszió, egyéni mítosz, létharc, archeszimbólum, történelmi szimbólum, bibliai szimbólum, ambivalencia, archaizálás, naturalizmus, ösztönlény, újklasszicizmus, homo aestheticus, versfűzér, , létösszegzés, időszembesítés, mélylélektan, freudizmus, tudattalan, alteregó, novellafűzér, sztoicizmus, impresszionista hangulatlíra, irodalmi paródia, avantgárd, kubizmus, dadaizmus, futurizmus, expresszionizmus, szürrealizmus, konstruktivizmus, elidegenedés, abszurd, groteszk, parabola, mítoszregény, ellenutópia, népi írók, transzilvánizmus, posztmodern

Magyar nyelv

7. évfolyam

Kommunikációs alapismeretek

Szószerkezetek

Az alanyi-állítmányi szószerkezet

Az alárendelő szószerkezetek

A tárgyias szószerkezet

A határozós szószerkezet

A jelzős szószerkezet

A mellérendelő szószerkezet

A szóösszetétel

Helyesírás

8. évfolyam

Kommunikációs alapismeretek

Az egyszerű mondat

A mondat

A mondatfajták

Az összetett mondat

Az alárendelő összetett mondatok

A mellérendelő összetett mondatok

A többszörösen összetett mondatok

A szöveg

A szöveg a kommunikációban

A szöveg szerkezete

A szöveg jelentése

A szöveg nyelvtani kapcsolóelemei

A szöveg stílusa

Nem nyelvi jelek a szövegben

A helyesírás

9. évfolyam

Kommunikációs ismeretek

Általános ismeretek a nyelvről

A nyelvi szintek

Helyesírás

Nyelvművelés

Nyelvészeti folyóiratok, szótárak, kézikönyvek,
műsorok

10. évfolyam

Kommunikációs ismeretek

A szöveg

A szöveg a kommunikációban

A szövegösszetartó erő

A szövegtípusok

A stílus

Stílusrétegek és stílusirányzatok a beszélt és az írott nyelvben

A szövegformálás és az alakzatok

A képszerűség stíluseszközei

A grammatikai formák stilisztikai vizsgálata

A szó- és kifejezőkészlet stilisztikai vizsgálata

A nyelven kívüli stíluseszközök

Helyesírás

11. évfolyam

Kommunikációs ismeretek

Retorika

A szóalkotásmódok

Stílustörténet

Helyesírás

12. évfolyam

Kommunikációs ismeretek

Nyelvtörténet

A szövegszerkesztés tudománya

A nyelvi rendszer és a nyelvhasználat